

Dosarul nr. 2ra-1433/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Crigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, V. Mihaila, Iu. Cotruța)

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea din 19 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă:

La 22 ianuarie 2021, Străisteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 18 august 2016 a expediat în adresa Procuraturii Generale o plângere, prin care a sesizat despre furtul sustragerii armei de foc, de model XXXX, care îi aparține cu drept de proprietate și care se afla la păstrare în Inspectoratul de Poliție Strășeni.

A comunicat reclamantul că, prin ordonanța din 19 septembrie 2016, a fost recunoscut în calitate de parte vătămată. La 26 septembrie 2016, a fost pornită cauza penală nr. XXXXXX, care a fost strămutată după competență la Procuratura Anticorupție. La 03 iulie 2017, peste 5 luni de la data înaintării cererii privind recunoașterea în calitate de parte civilă și depunerii acțiunii civile, procurorul a emis

o ordonanță prin care a dispus recunoașterea sa în calitate de parte civilă la sumă de 32 000 lei cu titlu de prejudiciu material și 330 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A invocat reclamantul că, în perioada 18 august 2016 - 18 ianuarie 2021, au fost emise 4 încheieri irevocabile judecătorești de către judecătorul de instrucție prin care s-a constatat încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei penale nr. 2016338059 din 18 august 2016 și o hotărâre judecătorească irevocabilă în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, însă urmărirea penală nu a fost finisată, cauza nu a fost expeditată în instanța de judecată.

A precizat reclamantul că, procesul penal în cauza nr. 2016338059 din 18 august 2016, care nu prezintă nici o complexitate durează 4 ani și 5 luni, astfel, este pus în imposibilitatea soluționării acțiunii civile. Prin urmare, acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procurorilor în Procuratura Anticorupție, comise intenționat în privința sa, constatate prin 3 încheieri judecătorești irevocabile și o hotărâre judecătorească în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, cad sub incidența prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A solicitat reclamantul, adoptarea unei hotărâri judecătorești prin care să fie constatat faptul încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale din 18 august 2016 și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma în mărime de 25 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea și finisarea în termen rezonabil a cauzei penale din 18 august 2016.

Prin hotărârea din 19 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu, a fost admisă parțial. A fost constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la examinarea cauzei penale nr. XXXXXXXX, în termen rezonabil. A fost încasat din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu, prejudiciul moral în mărime de 500 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 31 martie 2021, Gheorghe Străisteanu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 25000 de lei.

Prin decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a aplicat prevederile 2036 alin. (1) și (2), 2037 alin. (1) din Codul civil, precum și prevederile Legii Nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a conchis că, întemeiat raționamentul primei instanței, prin care a constatat că, suma de 500 de lei, pentru repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei penale în termen rezonabil, constituie o satisfacție echitabilă a despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege, având în vedere că la aprecierea cuantumului solicitat

de reclamant, instanța a ținut cont de complexitatea cauzei, comportamentul părților și de specificul acțiunii.

Subsidiar, instanța de apel a constatat că, la adoptarea hotărârii judecătorești, prima instanță a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată și adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 09 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel în partea încasării prejudiciului moral cauzat și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie dispus încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Straisteanu, suma în mărime de 25000 de lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale din 18 august 2016.

În motivarea recursului, reiterând circumstanțele de fapt și normele de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, Străisteanu Gheorghe a invocat că, decizia din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 19 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării sumei de 500 de lei cu titlu de prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei penale din 18 august 2016 (care a durat 4 ani) sunt în totalmente ilegale, emise contrar tuturor prevederilor legislației naționale și celei internaționale.

Astfel, recurentul a remarcat că, în calitate de reclamant, a prezentat probe incontestabile care confirmă faptul că, prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale din 18 august 2016, angajații statului au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care persoanele cu funcție de răspundere refuză să acționeze, au provocat daune morale și materiale irecuperabile.

De asemenea, a menționat că mărimea prejudiciului moral cauzat solicitat în mărime de 25000 de lei este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova.

În concluzie, făcând referire la recomandările și practica instanțelor naționale în cauze similare, recurentul a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe cât și cea a instanței de apel că, termenul de 4 ani nu este un termen care ar determina încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, or, prin aceasta au fost ignorate toate probele, prevederile legislației naționale și internaționale.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, instanța de apel a emis deciziei la 08 iulie 2021 și expediată participanților la proces prin intermediul oficiului poștal la 02 august 2021 (f.d.140), însă la materialele dosarului lipsesc date de recepționare a deciziei recurate.

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 08 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 11 august 2021, fiind expedit prin intermediul oficiului poștal la 09 august 2021 (f.d.152), în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 24 august 2021, Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expedit intimatului copia recursului și a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Până la data examinării admisibilități recursului, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a depus referință prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru